

Beryl i trädgården i Villa Spelrum.

ADELSÖPROFILEN

Beryl Kornhill

Beryl kom till Adelsö för 33 år sedan. Hon ville komma bort från storstaden och få lite avskildhet för att öva sång utan att störa grannar. Uppvuxen på en bondgård i Halland hade hon länge saknat landsbygden och närhet till naturen.

TEXT: IRENA LUNDBERG

FOTO: OVE WESTERBERG, IRENA LUNDBERG

Beryl kom till Adelsö för 33 år sedan. Hon ville komma bort från storstaden och få lite avskildhet för att öva sång utan att störa grannar. Uppvuxen på en bondgård i Halland hade hon länge saknat landsbygden och närhet till naturen. På Adelsö fanns det kvar levande bondgårdar som påminde om barndomens landskap. Där fanns trädgårdsmästarparet Irene och Erik Svensson och deras välsköta grönsaksodlingar som en välkomnande oas. Marielundsområdet var en sommarstugeidyll och här hittade hon ett hus och en jordplätt som med tiden har blivit en vacker, prunkande trädgård. Beryl blev med en gång inspirerad av världsarvet på Adelsö och Birka. Hon var verksam inom musik och teatervärlden och hade ett starkt intresse för historia och nu skulle hon satsa på att gestalta scener ur öarnas rika, historiska skattkista.

PÅ GÅRDEN I HALLAND

Men låt oss börja från början, på 1940-talet och föräldragården i Halland. Föräldrarna gick mot strömmen när de flyttade från stan till ett strävsamt liv som lantbrukare. Men båda var mycket konstnärliga och Beryl uppmuntrades att sjunga och måla. Pappan som blev över 100 år levde ut sitt stora musikintresse efter pensioneringen och startade en egen orkester. Både Beryl och hennes syster, och sen även systerdottern, ägnade sig åt sång. Men pappan hade också ett starkt samhällsintresse och startade, tillsammans med Beryl och sina vänner, en av Sveriges första miljögrupper. Föräldrarnas engagemang och kreativitet blev ett starkt arv som kom att präglade Beryls livsbana och hennes fokus på natur och miljö.

UT I VÄRLDEN OCH RUNT I SVERIGE MED TEATERN

Beryl utbildade sig i klassiska språk och drama och teater vid Lunds Universitet. Hon blev aktiv

Från föreställningen "Gerlögs runa" Beryl spelade sierskan Barda, Ylva Hermodsson spelade Gerlög.

i studentrörelsen och kom med i den första fria teatergruppen "Proteus", där hon bland annat sjöng jazz. En operasångare upptäckte Beryls talang och hon uppmuntrades att gå vidare till Operahögskolan i Göteborg där hon sen studerade i två år. Hon hade tur och kunde försörja sig på teater och musik direkt efter studierna. Men det krävde stor energi och kreativitet. Hon var med och startade flera fria teatergrupper, registrerade egna musikteater-pjäser och deltog i turnéer med Riksteatern och Rikskonserter i både Sverige och Norge med flera uppsättningar. Ett spännande projekt var när hon satte upp Strindbergs pjäs "Till Damaskus" i ett T-banetåg som generöst utlånades av SL.

Med flytten till Adelsö på 80-talet började hennes arbete knyta an till platsens unika arv – vikingarna, den tidiga kristendomen och de första kungafamiljerna. Inspirerad av en runhäll på Färingsö satte hon upp "Gerlögs Runa", en föreställning som gestaltade ett spännande, vikingatida kvinnoöde. Sammanlagt deltog 65 musiker, skådespelare och körsångare i produktionen. Det var svårt att få ihop den knappa budgeten och en enorm arbetsinsats krävdes. Det blev en framgång och man gav hela 10 föreställningar för över 8000 åskådare på en specialbyggd friluftsscen på stranden nedanför Adelsövallen. 2012 blev Beryl ledare

Från pjäsen "Kap farväl" 2019.

Carsten Gram och Beryl i pjäsen Kung Ladulås. Carsten är kungen.

för Världsarvsteatern ett stort EU-projekt som uppförde en permanent friluftsteater intill Pannrummet. Den stod på plats år 2014 och har sen dess använts för både teater, ölfestivaler och andra event.

Beryl berättar att hon har ett särskilt intresse för brytningstiden mellan asatro och kristendom. "Den allra tidigaste kristendomen

hade inte överlevt om det inte funnits kvinnor, som ofta i hemlighet, bar upp och vårdade den i ord och handling", säger Beryl. Dramatiska kvinnoöden finns i flera av Beryls historiska föreställningar, "Drottning Kristina", "I Hildegards Trädgård" och "Ansgars tårar". Hon var själv med och spelade flera av rollerna, till exempel drottningen i pjäsen "Kung Ladulås" under tre säsonger, som fick bra recensioner i dagspressen, bland annat i Svenska Dagbladet." Bland skådespelarna fanns både proffs och amatörer.

STARKA BAND – FRÅN INDIANER OCH VIKINGAR TILL NUTID

Det går en tråd från Beryls barndomstid i Halland, genom åren på Adelsö till nutidens klimatdebatt. Det är hennes allt starkare insikt om det nödvändiga i att visa en mer respektfull inställning till naturen. Vi behöver ständigt ny kunskap om sambanden och vår förmåga att förändra livsstil.

I sin ungdom tillbringade Beryl ett år i Mexico tillsammans med sin dåvarande man, en bildkonstnär som hade fått ett konststipendium. Hon fick mycket inspiration till sitt eget måleri från den färgstarka Frida Kahlo och andra latinamerikanska konstnärer. År 1983 ställde hon ut sina tavlor i Sverige och 1994 även i New York där hon fick fina recensioner.

Tiden i Mexico var genomgripande på fler sätt. Beryl blev fascinerad av de mexikanska urfolkens tro och levnadssätt som stod i djup samklang med naturen. Senare i livet hittade hon "The Indians book" - en sällsam bok om och av nordamerikanska indianer. Den gav henne en stark musikalisk och filosofisk inspiration. Tankar om att våra liv är sammanflätade med varandra och med naturen återkommer hela tiden i hennes dikt, sång och måleri. Perspektivet förstärktes när hon drabbades av en stroke, vårdades på S:t Görans sjukhus och upplevde en stor tacksamhet till

»Beryls hem – Villa Spelrum – tar gärna emot besök och arrangerar event.«

den duktiga sjukvårdspersonalen. Hon skildrar det i en serie teckningar som bland annat ställts ut i Adelsö Smedja.

Beryl, efter att ha fyllt 80, vill fortsätta att arbeta, vara kreativ och påverka. ”Nu är det dags att ”dösprida” det lilla man vet. Inte bara ”döstäda”, som många i min ålder gör”, säger Beryl.

2019 satte hon tillsammans med Världsarvsteatern upp en ny pjäs, döpte sitt hus till Villa Spelrum och byggde om vardagsrummet till en kammarscen. Vänner och allmänhet bjuds in, det ges flera föreställningar och man får gästspelsanbud på Ekerö och i Stockholm.

I föreställningens första del ”Kap Farväl” återkallar Beryl ett ögonblick då hon som ung vandrade på en strand i Halland och hittade en flaskpost. Det var ett nödrop från skeppet M/S Hans Hedtoft som fyra månader tidigare hade förlist vid Kap Farväl med 95 passagerare ombord. En händelse som starkt påverkat hennes liv.

Den andra delen, musikteatern, ”Starka Band”, handlar om Franciskus av Assisi, som enligt Beryl är ett av historiens bästa exempel på hur en personlig livsstilsförändring kan ske. Franciskus kom från ett rikt hem, plågades svårt av faderns hårdhet och krämarsinne. Till slut vände han hemmet och rikedomens ryggen. Han blev tiggarmunk. En kättare som grundade den socialt engagerade Franciskanerorden vilken kom till Sverige på 1200-talet och starkt påverkade Magnus Ladulås vars dotter blev abbedissa i Klaraklostret i Stockholm.

Tavla barndomshem i Halland som Beryl målat.

Föreställningens olika fragment knyts samman till ett övergripande tema om människans förmåga till förändring, nåd och respekt.

Världsarvsteatern med musikerna Peter Andersson och Carsten Gram samt skådespelarna Bengt Einarsson och Beryl Kornhill bjuder på två timmars föreställning med medeltida drama, indi-ansånger och vikingadikter, folkmusik och klassiskt pianospel. Efteråt bjuds gästerna på en rundtur i trädgårdens sex tematiska rum. Här finns vatteninstallationer av återvunnet material, strama

häckar och plank, som ger trädgårdsrummens scenografi och karaktär.

Beryls hem – Villa Spelrum – tar gärna emot besök och arrangerar event. Det erbjuder skri-varlya, konstnärsateljé och ett av de få bed & breakfast-rum som finns på ön.

Med sitt intresse för historia och sin dramaturgiska talang har Beryl Kornhill genom åren utbildat, inspirerat och berört. Hon har hjälpt till att öppna portar till Adelsös och Birkas unika världsarv. Vill du veta mer, se Beryls hemsida: www.kornhill.eu. ■

BERYL KORNHILL

ÅLDER... 81 år

BOR... Marielundsvägen

YRKE... Författare, regissör, skådespelare, sångerska och bildkonstnär

FAMILJ... En dotter och en son